

การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการบริการทางระบบนิเวศ

บริษัทบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการบริการทางระบบนิเวศผ่านกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) โดยประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อความหลากหลายทางชีวภาพและการบริการทางระบบนิเวศตลอดทุกระยะของการพัฒนาโครงการและการดำเนินงาน พร้อมกำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Mitigation Measure) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

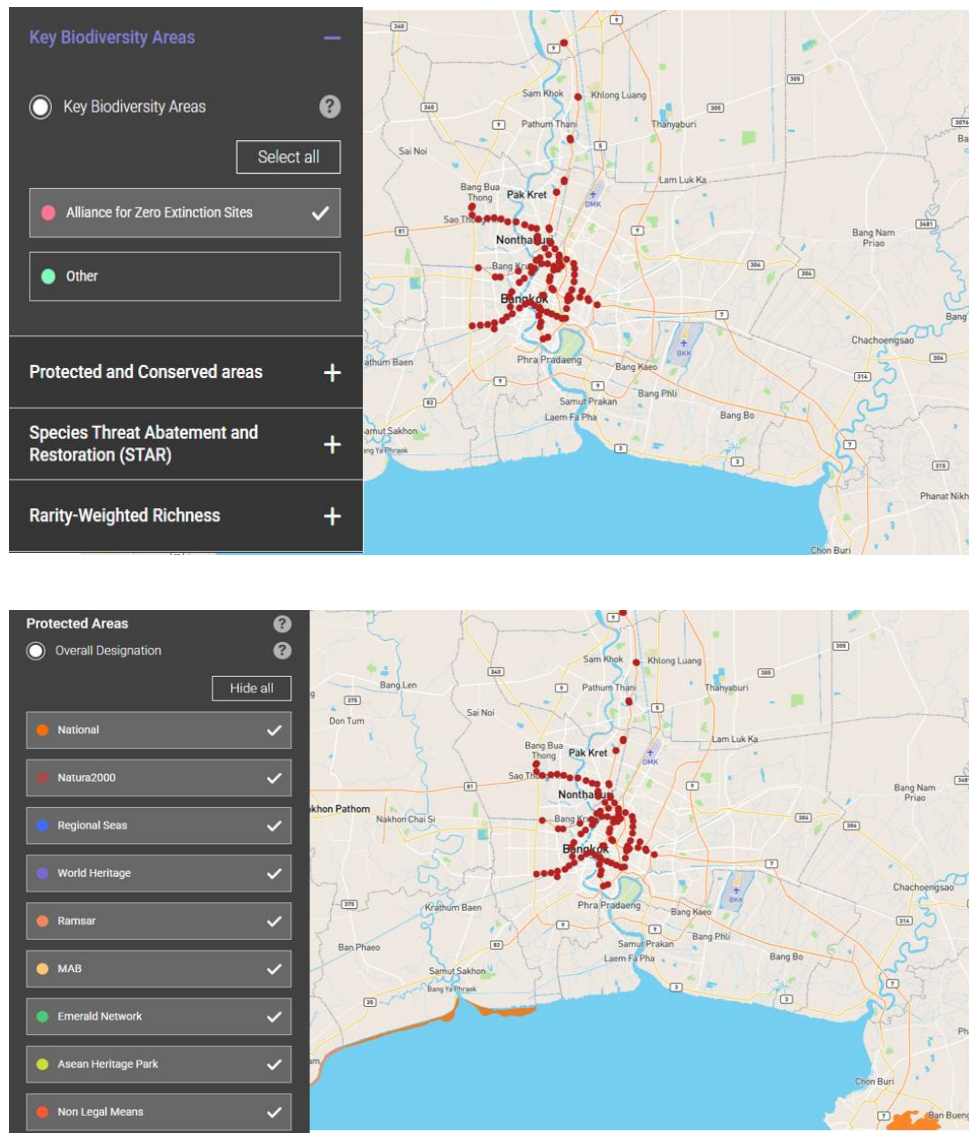
นอกจากนี้ บริษัทได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการบริการทางระบบนิเวศตามกรอบแนวทางการประเมิน LEAP ที่พัฒนาโดย Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการประเมิน	L - Locate ระบุตำแหน่งของ ขอบเขตที่องค์กรมี ผลกระทบต่อธรรมชาติ	E - Evaluate ประเมินการพึ่งพาและ ผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ	A - Assess วิเคราะห์ความเสี่ยงและโอกาส จากการดำเนินงาน	P - Prepare เตรียมความพร้อม และแผนการจัดการ เพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	IBAT Integrated Biodiversity Assessment Tool	ENCORE 	WWF BRF 	Mitigation Hierarchy
ขอบเขตการประเมิน	ครอบคลุมการดำเนินงานของบริษัท ตลอดห่วงโซ่มูลค่า			

1. ระบุตำแหน่งของขอบเขตที่องค์กรมีผลกระทบต่อธรรมชาติ (Locate)

บริษัทดำเนินการระบุตำแหน่งและขอบเขตพื้นที่การดำเนินงานที่มีความเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อธรรมชาติ ครอบคลุม 3 ธุรกิจหลัก ได้แก่ ธุรกิจทางพิเศษ ธุรกิจระบบราง และธุรกิจพัฒนาเชิงพาณิชย์ โดยใช้แนวทางการพิจารณาตามพื้นที่เฉพาะ (Location-specific Approach) ผ่านเครื่องมือ Integrated Biodiversity Assessment tool (IBAT) ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพ การประเมินดังกล่าวพิจารณาความใกล้ชิดของพื้นที่ดำเนินงานของบริษัทต่อพื้นที่คุ้มครอง (Protected Areas: PAs) พื้นที่สำคัญด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (Key Biodiversity Areas: KBAs) และชนิดพันธุ์ที่อยู่ในความกังวลด้านการอนุรักษ์ซึ่งระบุไว้ในบัญชีแดงของสหภาพสากลเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN Red list of Threatened Species) ภายในระยะรัศมี 2 กิโลเมตรจากพื้นที่ดำเนินงานของบริษัท โดยจากผลการประเมินพบว่า พื้นที่ดำเนินงานของบริษัทไม่ได้ตั้งอยู่ภายในหรืออยู่ติดกับพื้นที่คุ้มครอง (Protected Areas: PAs) หรือพื้นที่สำคัญด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (Key Biodiversity Areas: KBAs) แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ พื้นที่ป่าสงวน หรือพื้นที่คุ้มครองที่จัดประเภทตามเกณฑ์ IUCN Categories I-

IV ดังนั้น บริษัทจึงไม่มีพื้นที่ดำเนินงานที่ตั้งอยู่ในหรือมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับพื้นที่ที่มีความสำคัญด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระดับสูง และไม่พบพื้นที่ดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อพื้นที่ดังกล่าว

2. ประเมินการพึ่งพาและผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ (Evaluate)

บริษัทมีการประเมินการพึ่งพาบริการของระบบนิเวศ (Dependencies) และผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัทต่อธรรมชาติ (Impacts on Nature) โดยใช้เครื่องมือ Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure (ENCORE) ซึ่งสามารถจำแนกประเภทอุตสาหกรรมตามมาตรฐานสากลสำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมด (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities: ISIC) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมทางธุรกิจกับทุนทางธรรมชาติ โดยประเมินในหัวข้อดังต่อไปนี้

- ISIC Section: หมวด การขนส่งและการจัดเก็บสินค้า
- ISIC Division: หมวดย่อย การขนส่งทางบกและการขนส่งทางท่อ
- ISIC Group/Class: กลุ่ม/ประเภท การขนส่งทางรถไฟและการขนส่งทางบกอื่น ๆ

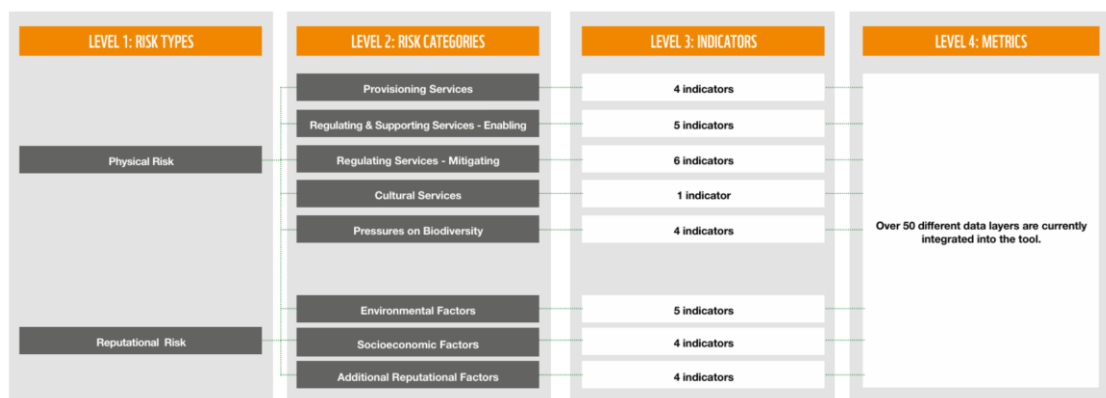
การพึ่งพา	ขอบเขต	การประเมินระดับความสำคัญตามกรอบของ ENCORE				
		การขนส่งทางบกอื่น ๆ	การขนส่งทางรถไฟ			
บริการจากระบบนิเวศ	บริการด้านสุนทรียภาพทางทัศนียภาพ	สูงมาก	สูงมาก			
	การจัดหาน้ำ	ต่ำมาก	ต่ำมาก			
	บริการจัดหาอื่น ๆ – พลังงานจากสัตว์	ปานกลาง				
	บริการควบคุมภูมิอากาศโลก	ปานกลาง	ปานกลาง			
	บริการควบคุมรูปแบบปริมาณน้ำฝน (ระดับอนุทวีป)	ปานกลาง	ปานกลาง			
	บริการควบคุมภูมิอากาศท้องถิ่น (ระดับจุลภาคและระดับกลาง)	ต่ำ	ต่ำ			
	บริการกรองอากาศ	ต่ำมาก	ต่ำมาก			
	บริการยึดเกาะดินและตะกอน	สูง	ต่ำ			
	บริการควบคุมการไหลของน้ำ	ต่ำ	ต่ำ			
	บริการบรรเทาอุทกภัย/น้ำท่วม	ปานกลาง	ปานกลาง			
	บริการบรรเทาความภัย/พายุ	ปานกลาง	ปานกลาง			
	บริการบรรเทาเสียงรบกวน	ต่ำมาก	ต่ำมาก			
	บริการควบคุมทางชีวภาพ		ต่ำมาก			
	บริการควบคุมและบำรุงรักษาอื่น ๆ – การเจือจางโดยชั้นบรรยากาศและระบบนิเวศ	ต่ำมาก	ต่ำมาก			
ผลกระทบ	ขอบเขต	ENCORE Materiality Rating				
		Other land transport	Transportation Via Railway			
แรงกดดันต่อสิ่งแวดล้อม	การรบกวน (เช่น เสียง, แสง)	ปานกลาง	ปานกลาง			
	การปล่อยก๊าซเรือนกระจก	ปานกลาง	ปานกลาง			
	การปล่อยสารมลพิษทางอากาศที่ไม่ใช่ก๊าซเรือนกระจก	ต่ำ	ปานกลาง			
	การสร้างและปล่อยของเสียสิ่งปฏิกูล	ต่ำมาก	ต่ำ			
	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน	ปานกลาง	ปานกลาง			
	การปล่อยมลพิษที่เป็นพิษสู่แหล่งน้ำและดิน	ต่ำ	ต่ำ			
	การปล่อยมลพิษจากสารอาหารสู่แหล่งน้ำและดิน	ต่ำ	ปานกลาง			
	ปริมาณการใช้น้ำ	ต่ำ	ปานกลาง			
	การนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน	ต่ำ	สูงมาก			
		สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก

ที่มา: ENCORE. (2024). *ฐานข้อมูลการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบต่อทุนธรรมชาติ (Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure)*. พัฒนาโดย Global Canopy, UNEP Finance Initiative (UNEP FI) และ UNEP-WCMC. สืบค้นจาก <https://encorenature.org>

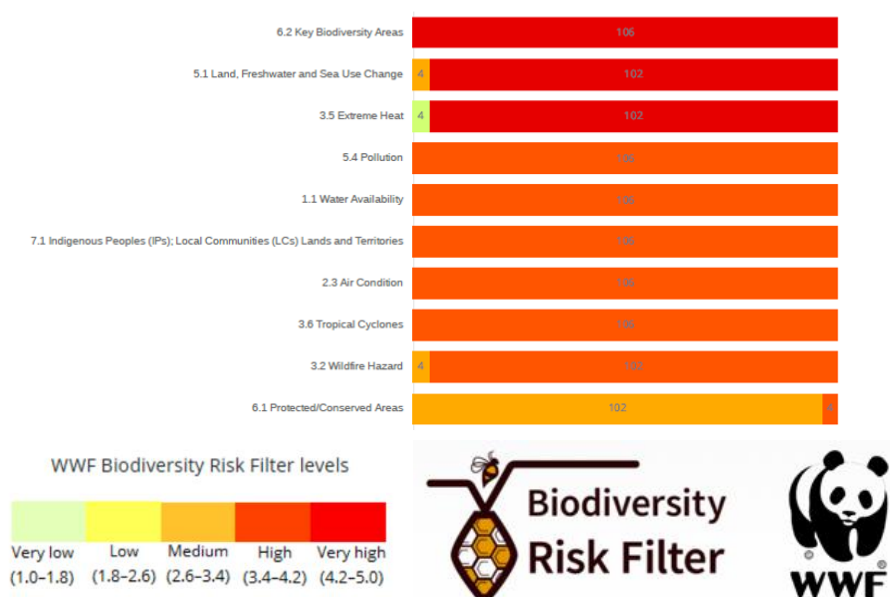
แม้ผลการประเมินจากเครื่องมือ ENCORE ระบุว่าภาคธุรกิจขนส่งทางรางและขนส่งทางบกอื่น ๆ (เช่น ทางพิเศษ) มีความพึงพาสูงต่อบริการด้านคุณค่าทางทัศนียภาพ (Visual amenity services) และอาจมีความเสี่ยงระดับสูงต่อการรุกรานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (Invasive Species) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบริบทพื้นที่ปฏิบัติงานจริงของบริษัท พบว่า **การพึ่งพาด้านทัศนียภาพ (Visual Amenity) ไม่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ** เนื่องจากพื้นที่การดำเนินงานทั้งหมดของทั้ง 3 ธุรกิจหลัก ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมเขตเมือง (Urbanized Environment) จึงไม่ได้พึ่งพาทัศนียภาพทางธรรมชาติในการดึงดูดผู้โดยสาร และผลกระทบด้านชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Invasive Species & Biodiversity Loss) จัดอยู่ใน **"ระดับต่ำ"** เนื่องจากพื้นที่ดำเนินการที่บริษัทมีความเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศตามธรรมชาติมีน้อยมาก จึงส่งผลให้ความเสี่ยงที่จะเกิดการรบกวนระบบนิเวศหรือการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพนั้นอยู่ในระดับต่ำ

3. วิเคราะห์ความเสี่ยงและโอกาสจากการดำเนินงาน (Assess)

บริษัทนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงด้านความหลากหลายทางชีวภาพของ World Wide Fund for Nature Biodiversity Risk Filter (WWF BRF) มาใช้เป็นแนวทางอ้างอิงในการประเมินความเสี่ยงทางกายภาพ (Physical risk) และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational risk) เครื่องมือนี้ใช้สำหรับประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัท โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ตามสถานที่ตั้งของการดำเนินงาน รวมถึงชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ระบบนิเวศ และพื้นที่คุ้มครอง

Number of sites by top 10 risk indicators

โดยผลการประเมินระบุความเสี่ยงด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญ 10 อันดับแรก ซึ่งประกอบด้วย ตัวชี้วัดความเสี่ยงทางกายภาพ 7 รายการ และตัวชี้วัดความเสี่ยงด้านชื่อเสียง 3 รายการ โดยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับบริษัทมากที่สุด ได้แก่ ความเสี่ยงทางกายภาพ 5.1 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่บนบก แหล่งน้ำจืด และมหาสมุทร และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง 6.2 พื้นที่สำคัญด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ในกรณีของบริษัท คือ บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดมาตรการป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นสำหรับพื้นที่ดังกล่าวไว้แล้ว ภายใต้แนวทางสำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และตาม มาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA mitigation measures)

4. เตรียมความพร้อมและแผนการจัดการเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ (Prepare)

บริษัทได้กำหนดแนวทางสำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามหลักการ Mitigation Hierarchy ให้ สอดคล้องกับนโยบายความหลากหลายทางชีวภาพและการไม่ตัดไม้ทำลายป่า โดยบริษัทใช้แนวทางการจัดการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแบบลำดับขั้น ซึ่งประกอบด้วย การหลีกเลี่ยง (Avoid) การลดและบรรเทาผลกระทบ (Minimize/Mitigate) การฟื้นฟู (Restore/Rehabilitate) และการชดเชยผลกระทบ (Offset/Compensate)

แนวทางเหล่านี้ถูกนำไปใช้ผ่านมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดจนโครงการติดตามและ ตรวจสอบสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มั่นใจถึงประสิทธิภาพของการจัดการสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับผลการ ประเมิน โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินตามรอบเส้นทาง โครงการตามมาตรการ EIA จัดให้มีกำแพงกันดินเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียและ ควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด รวมถึงมีการติดตามตรวจสอบนิเวศวิทยาทางน้ำ บริเวณ แม่น้ำเจ้าพระยาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผลการตรวจวัดอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และไม่พบผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ